dr n. med. Ewa Pieczara
lek. med. Małgorzata Oliwiak
lek. med. Piotr Berezowski

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 5
Klinika Okulistyki Dziecięcej Katedry Okulistyki
Śląskiego UM w Katowicach
kierownik: prof. dr hab. n. med. Maria Formińska-Kapuścik

ANGIOGRAFIA FLUORESCEINOWA – OBJAWY NIEPOŻĄDANE U 17-LETNIEGO CHŁOPCA

FLUORESCEIN ANGIOGRAPHY – ADVERSE REACTIONS IN A 17-YEAR-OLD BOY

Słowa kluczowe
Angiografia fluoresceinowa, działania niepożądane, żółte plamy na skórze.

Streszczenie

Angiografia fluoresceinowa ma szerokie zastosowanie w okulistyce i jest stosunkowo bezpieczną procedurą, chociaż działania niepożądane zostały opisane w literaturze. Objawy te występują w 4,8–9,7%. Działania niepożądane dzielimy na: łagodne (nudności, wymioty, świąd, kichanie), umiarkowane (pokrzywka, omdlenie, zapalenie żył, gorączka, lokalna martwica tkanek) i ciężkie (skurcz oskrzeli, obrzęk krtani, wstrząs anafilaktyczny, zawał mięśnia sercowego, drgawki toniczno-kloniczne). Najczęściej występują objawy łagodne. Wśród objawów skórnych opisano pokrzywkę i inne skórne zmiany („*skin eruptions*").

17-letni chłopiec został przyjęty do Kliniki po urazie głowy i oczodołu lewego. Ostrość wzroku oka prawego wynosiła 5/5, a oka lewego 2,5/50. Odcinek przedni, środkowy i tylny obu oczu był prawidłowy. Angiografia fluoresceinowa obu oczu w granicach normy. Dziesięć minut po podaniu *i.v.* soli sodowej fluoresceiny pacjent poczuł drapanie w gardle i uczucie duszności. Dolegliwości ustąpiły po dożylnym podaniu sterydów. Pół godziny później pojawiły się liczne, rozlane, żółte plamy na skórze powyżej miejsca wkłucia na lewym przedramieniu, sięgające aż do stawu barkowego. Plamy zniknęły po 3–4 godzinach, nie pozostawiając śladów. Samopoczucie pacjenta było dobre. W czasie pobytu stwierdzono jednorazowy skok ciśnienia tętniczego do 140/80 mmHg.

Prezentowany przypadek dotyczy umiarkowanego, bardzo rzadkiego, powikłania po podaniu dożylnym soli sodowej fluoresceiny. Angiografia fluoresceinowa jest względnie bezpieczną, ale inwazyjną procedurą, dlatego u pacjentów z grupy wysokiego ryzyka powinny być rozważone alternatywne metody obrazowania.

Key words
Fluorescein angiography, adverse reactions, pachty yellow discoloration of the skin.

Summary

Fluorescein angiography – a method widely used in ophthalmology – is considered a relatively safe procedure, although numerous adverse reactions have been reported in literature. These occur in 4.8 to 9.7 percent of patients and are divided into mild (nausea, vomiting, pruritus, sneezing), moderate (urticaria, syncope, thrombophlebitis, pyrexia, local tissue necrosis) and severe (bronchospasm, laryngeal edema, circulatory shock, myocardial infarction, tonic-clonic seizure). Mild adverse reactions are the most frequent. Among skin reactions urticaria and other skin eruptions have been reported.

A 17-year-old boy was admitted to the hospital after head and the left orbit trauma. Visual acuity in the right eye was 5/5 and in the left eye was 2.5/50. Eye fundus and fluorescein angiography in both eyes were correct. 10 minutes after the i.v. fluorescein sodium salt was injected the patient felt his throat scratching and had dyspnoea. The symptoms receded after steroids injection. 30 minutes later numerous diffused yellow spots occured on the forearm skin above the insertion of the needle up to the left shoulder joint. After 3 to 4 hours the spots disappeared without any trace. Patient's general feeling was good. During the hospitalization a single pressure spike (up to 140/80 mmHg) was stated.

Presented case relates to a moderate, very rare fluorescein angiography adverse reaction. Fluorescein angiography is a relatively safe but invasive procedure, therefore for high risk patients alternative imaging methods should be considered.